

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet koruması altındaki çocukların bedensel, ruhsal ve duygusal gelişimlerini sağlıklı şekilde sürdürebilecekleri güvenli ortamlarda yaşamaları gerekmektedir. Devlet korumasındaki çocukların yaşadıkları mağduriyetlerin tespit edilmesi, tespit edilen sorunlara etkin çözümlerin üretilmesinin sağlanması, koruma altındaki çocukların kaldığı kurumları denetleyecek mekanizmaların güçlendirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

G. Otlu

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Basında çıkan haberlere göre, İstanbul Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne bağlı Ümraniye Çocuk Evleri Sitesi'nde kalan lise öğrencisi beş kız çocuğu çamaşır suyu içtikleri için hastaneye kaldırılmışlardır. İntihara teşebbüs ettikleri gerekçesiyle ifadesi alınan 15 yaşındaki çocuk, temizlik odasındaki görevliden temizlik yapmak için çamaşır suyu istediklerini, çamaşır suyunu içtiklerini, amaçlarının hastaneye gitmek ve oradan da kaçmak olduğunu belirtmiştir. Bir başka kız çocuğu ise kurumda kendilerini dinlemediklerini, kendilerini ifade edemediklerini dile getirmiştir. Türkiye'de devlet koruması altındaki ailesi olmayan, ailesi tarafından istismar edilen ya da bakımı sağlıklı şekilde gerçekleştirilemeyen çocukların kaldıkları çocuk evlerinde, sevgi evlerinde, bakım ve rehabilitasyon merkezlerindeki intihar olayları, çocuk haklarını ve sosyal hizmet sistemindeki aksaklıkları sıklıkla gündeme getirmektedir.

Türkiye'de 2024 yılı itibarıyla, 1185 çocuk evi, 116 çocuk evleri sitesi ve 62 ihtisaslaştırılmış çocuk evleri sitesi bulunduğu ve bu kurumlarda toplam 14 bin 528 çocuğun kaldığı bilinmektedir. Koruyucu aile yanında büyüyen çocuk sayısı 10.374 olarak açıklanmıştır. Devlet korumasındaki çocukların intiharlarına dair kamuya açık veri bulunmamasına karşın sıklıkla yaşandığı bilinmektedir. Geçmiş yıllarda İstanbul, Erzurum, Diyarbakır ve Antalya gibi çeşitli illerde çocuk evlerinde kalan çocukların intihar ettiği haberleri kamuoyunda vicdanları yaralamıştır.

Devlet korumasında yetişen bireylerin özgüvenleri yerinde, kendisi ve çevresi ile barışık ve bulunduğu sosyal ortama uyumunda güçlük çekmeyen bireyler olmalarının sağlanması gerekmektedir. Ancak koruma altındaki çocuklar sosyal hayatta birçok ayrımcı uygulamaların objesi haline getirilmektedir. Demokratik kitle örgütleri ve bilim insanları devlet korumasındaki çocukların intiharlarının başlıca nedenlerinin psikolojik destek yetersizliği, travmaların işlenmemesi, kurum içi şiddet ve istismar olarak belirtmektedir. Çocuklara düzenli ve etkin uzman psikolojik danışmanlık hizmeti sunulmadığı, çocuk evlerinde çalışan personelin sayısının ve eğitiminin, çocukların sağlıklı gelişimi için yeterli olmadığı, bazı kurumlarda çocukların fiziksel ya da psikolojik şiddete uğradığı, kurumların düzenli olarak bağımsız ve şeffaf bir şekilde denetlenmediği iddia edilmektedir. Cinsel istismar, personel şiddeti, akran zorbalığı gibi olaylar yaşayan çocuklar hakları ve hangi makama başvurabilecekleri konusunda bilgilendirilmemekte ve haklarına erişememektedir.

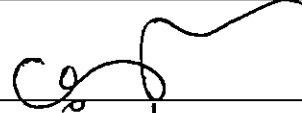
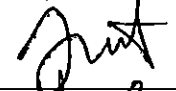
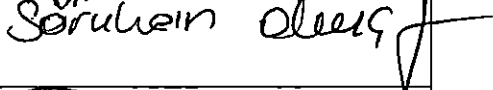
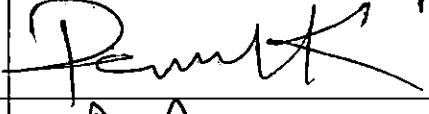
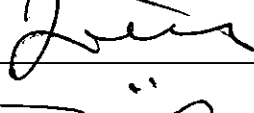
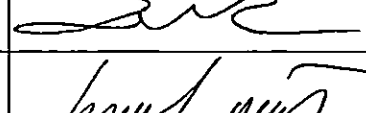
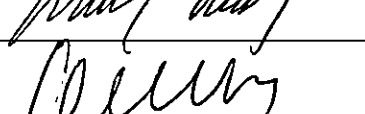
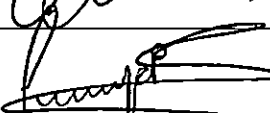
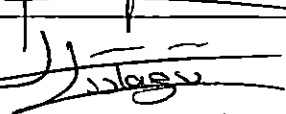
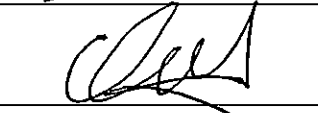
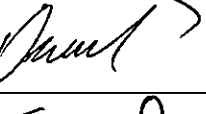
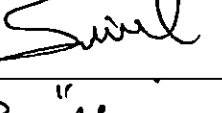
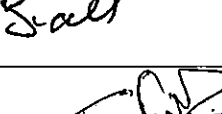
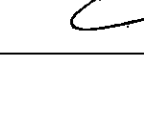
Devlet korumasındaki çocukların neredeyse yarısının antidepresan bağımlısı olduğu, okul çağına geldiğinde çocukların kısa kesilmiş saç modeli ve tek tip kıyafetlerle okula gittiklerinde kimsesiz, yurt çocuğu gibi sözlerle ötekileştirildikleri, diğer öğrencilerin ailelerinin koruma altındaki çocukları istemedikleri ve öğretmenlerin bu çocuklardan beklentisinin az olduğu da sıklıkla dile getirilmektedir. Yalnızlaşan ve kendilerinden başarı umulmayan bu çocukların çok büyük kısmı ortaöğretimi dahi bitirememektedir. Yüksek öğrenimi kazanamayan, 18 yaşını doldurduğunda yurdu terk etmek zorunda kalanlar hayat mücadelesi vermek zorunda bırakılmakta, ancak %70'i devlet kurumlarında işe yerleştirilmektedir.

Çocukların çoğu sürekli değişen bakıcı anneler ile yetiştiklerinden güven sorunu ve kaygılı bağlanma yaşamakta, iletişimde sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Medyada devlet korumasındaki çocuklara yönelik ayrımcı söylemler ve sansasyonel haberler de toplumda önyargı oluşturmaktadır. Devlet korumasındaki çocuklara 12 yaşına kadar acıma duygusuyla yaklaşılrken, 12 yaşından sonra potansiyel suçlu olarak görüldükleri de ifade edilmektedir.

Anayasa, çocuklar için her türlü istismara ve şiddete karşı koruyucu tedbirleri almayı, korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılmasını devletin yükümlülüğü olarak tanımlamıştır. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'ye taraf devletler, çocuğun esenliği için gerekli bakım ve korumayı sağlamayı, bu amaçla tüm uygun yasal ve idari önlemleri alacağını, çocukların bakımı veya korunmasından sorumlu kurumların, hizmet ve faaliyetlerin özellikle güvenlik, sağlık, personel sayısı ve uygunluğu ve yönetimin yeterliliği açısından yetkili makamlarca konulan ölçülere uyacaklarını taahhüt etmektedir.

Bağımsız izleme kurulları oluşturulması, çocuklara yönelik daha güçlü psikolojik destek hizmetleri sunulması, koruma altındaki çocuklar için düzenli bireysel gelişim ve güvenlik raporları hazırlanması, sosyal hizmet uzmanı, psikolog ve çocuk gelişimi uzmanı istihdamının artırılması, intihar eden çocukların dosyalarının şeffaf şekilde araştırılması, ihmali olan kamu görevlileri hakkında soruşturma açılması gerekmektedir.

Sosyal devlet olmanın gereği, devlet koruması altına alınan çocukların bedensel, ruhsal ve duygusal gelişimlerini sağlıklı şekilde sürdürebilecekleri güvenli ortamlarda yaşamalarını gerektirmektedir. Devlet korumasındaki çocukların yaşadıkları mağduriyetlerin tespit edilmesi, tespit edilen sorunlara etkin çözümlerin üretilmesinin sağlanması, koruma altındaki çocukların kaldığı kurumları denetleyecek mekanizmaların güçlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmalıdır.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CÜPOLO	DİYARBAKIR	
4	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	